

úterý, 13. prosince 2011

Karel Janeček, šéf Nadačního fondu proti korupci

Dvořák se nás lekl, proto radši odstoupil

Michal Pavec
michal.pavec@economia.cz

Zloděj nebo korupčník jsou slova, která Karel Janeček používá často a s naprostou samozřejmostí. A to hlavně v souvislosti s pražskými politiky nebo děním v dopravním podniku. Miliardář, který zbohatl na zahraničních finančních trzích, a zakladatel Nadačního fondu proti korupci (NFPK) nedávno se svými kolegy předložil nové důkazy o vyvádění peněz z dopravního podniku na soukromá konta.

HN: Co jste říkal tomu, když Martin Dvořák na tiskové konferenci před dvěma týdny zdůvodňoval své odstoupení tím, že se cítí unavený?

To mi přišlo veselé. Hezky zformuloval to, že má v kalhotách. Že má strach. Dostalo se k nám, že tak narychlo odstoupil, protože se dozvěděl, že máme nové informace o dalších vazbách v kauze předražených jízdenek. Ty jsme také před týdnem zveřejnili. To, že odstoupil, mu ale kůži nezachránilo, protože to udělal pozdě. Korupčníkům radím, aby odešli včas, ne pár dní před tím, než na ně spadne oprátka.

HN: To, co tvrdíte, je poměrně odvážné. Hlavním důvodem odchodu Martina Dvořáka byla tedy zjištění vašeho fondu?
Podle toho, co vím, to tak je.

HN: Ve spojitosti s podezřelými toky peněz vyváděnými

z dopravního podniku jste přímo ukázali na podnikatele Ivo Rittiga. Ovšem okolo postavy bývalého generálního ředitele DPP ta podezření spíše jen krouží. Stál u předražených kontraktů i on?

Je to člověk, který měl maximální zodpovědnost. Pokud nebyl jen hloupou loutkou, musel o tom vědět.

HN: Upozornili jste ale jen na část údajně korupčního systému. Budete v pátrání pokračovat dál?

V tom nemůžu být konkrétní, nechci prozrazením našich plánů pomáhat lumpům.

HN: Můžete alespoň říct, za v té záležitosti figuruje vice lidí, o něž se zajímáte?

Obecně můžu říct, že pracujeme na více případech. Nikdo neví, na koho to padne. Proto korupčníkům doporučuju, ať rychle odstoupí.

HN: Pak se už o ně nebudete zajímat?

Zvažujeme priority. Když u případu A uvidíme, že příslušný zloděj hodil zpátečku, přestal krást, nebo dokonce odstoupil, tak energii vrhne na případ B. Ale netvrdím, že když někdo přestane krást, tak na něj nepadne katova sekera.

HN: Kolik kauz vám vlastně stojí „ve frontě“?

Není jich málo. Spíše nás limitují naše capacity.

HN: Co bylo klíčovým momentem, kdy jste se rozhodli, že založíte fond?

FOTO: HN - VÁCLAV VAŠKŮ

“

Věřím, že je možné zrušit úmyslně nevýhodné smlouvy k Opencard. Korupčnícká firma Haguess přece nemůže dostávat tolik peněz a okrádat občany.

Před víc než rokem jsem si uvědomil, že mám obrovské aktivum: peníze, které nikdo nemůže zpochybnit. Vydělal jsem je na transparentních zahraničních finančních trzích, na korupčníky můžu klidně ukázat prostředníček. Situace v Česku mi ležela v hlavě a poslední kapkou pro mě byla koalice ODS a ČSSD na pražském magistrátu. Předpokládal jsem jako většina lidí, že motivací této spolupráce bylo dál vesele krást, co to dá. Jsem velmi rád, že jsem se alespoň v případě primátora Svobody mylil.

HN: Používáte dost silné výrazy. Říkáte, že minulá pražská koalice chtěla vesele krást, co to dá. Co kdyby vás za to někdo zažaloval?

Když řeknu, že sociální demokrat Petr Hulinský je zloděj, ať mě klidně zažaluje. Já budu

naopak rád, když to udělá, protože se o tom bude veřejně mluvit.

HN: K soudu byste ale musel přijít s důkazy.

Jedna věc jsou takové důkazy, které by dostaly korupčníka za mříže. V případě bývalého šéfa Státního fondu životního prostředí Libora Michálka nestačily na odsouzení poradce ministra životního prostředí Martina Knetiga ani nahrávky. Na druhou stranu mě nemůže nikdo odsoudit za to, když mám svá tvrzení podložena podobnými důkazy.

HN: Jsou v Praze lidé, kteří můžou za korupci jít do vězení?

Řadě lidí se utahují smyčky a já věřím, že sedět půjdou. Minulý týden jsme přinesli první důkazy. Navíc by tu mohl nastat lavinový efekt. Byl bych třeba

moc rád, kdyby se podařilo dotáhnout vyšetřování projektu Opencard, což je zlodějina ad absurdum. Nechal jsem si udělat odborný posudek, který ukazuje, že celá věc měla stát míň než dvě stě milionů.

HN: Co se s tím dá teď dělat?

Jsem klidně pro radikálnější řešení. Nedodržet zlodějské smlouvy, které jsou úmyslně nevýhodné, a právně je napadnout. Korupčnícká firma Haguess přece nemůže dostávat tolik peněz od města a okrádat občany.

HN: Může se opravdu podařit smlouvy s Haguessem zrušit?

Věřím, že ano. I kdyby byly formálně správně.

HN: Chválíte primátora Bohuslava Svobodu za to, že se nestal figurkou zaběhnutých pořádků na pražském magistrátu. Ale není ten jeho obraz přece jen až příliš idealistický?

Očekávali jsme, že pan Svoboda jako primátor bude figurkou, ale to se nestalo ani omylem. Velmi ho podporuju. Využil sílu svých soupeřů a použil ji proti nim. To byl vynikající tah.

HN: Ale nebojíte se, že se na něj navážou lidi, kteří nebudou mít úplně čisté úmysly?

To se samozřejmě může stát. Nic to ovšem nezmenšuje na tom, co se mu podařilo. Navíc si myslím, že na něj nemůže z minulosti nikdo nic vytáhnout, podobně jako na mě.

HN: Člen správní rady NFPK a bývalý šéf rozvědky Karel Randák řekl, že vyvíjet investigativní činnost. Co to v případě vašeho fondu znamená?

Velmi pomůže, když se v případě objeví nějaký odvážný člověk a na problém upozorní. U předražených jízdenek to byl například Vladimír Sitta ze společnosti Neograph. Dávám také granty skupinám, které můžou vyvíjet investigativní činnost a přinášet důkazy. Platíme jim náklady a podobně.

HN: Je pro vás Karel Randák jako člověk s kontakty z výzvědné služby klíčový?

To je důvod, proč jsem od začátku chtěl, aby byl ve správě fondu. Má charakter, je to fér člověk a odborník. Fond měl rozkrývat korupční případy a ukázalo se, že Karel Randák je pro to opravdu klíčový člověk.

FOTO: HN - VÁCLAV VAŠŮR

HN: Ale právě on je z celého fondu pro řadu lidí nejproblematictější člověk.

Spousta lidí má problém, že působil jako šéf rozvědky a předtím byl i v BIS. I proto na něj může někdo vymýšlet nesmyslné konstrukce. Kontroverzní je už principu a je jasné, že korupčníci to budou zkoušet.

HN: Prověřoval jste si své kolegy z fondu před tím, než jste začali spolupracovat? Je jasné, že lidi, s nimiž vystupujete, budou pod velmi pečlivým dohledem veřejnosti.

Dáváme si pozor, aby byli transparentní a důvěryhodní. V tom není vůbec žádný problém.

HN: Snažil už se někdo zdiskreditovat vás?

Zatím ne veřejně. Kolega dostal e-mail s otázkou, zda ví, že protikorupční symbol Karel Janeček zneužívá marketingové rozpočty svých firem na své cesty, shromáždění a tak dále. Nejprve jsem si neuvědomil, že jde o provokaci nějakého korupčníka, tak jsem mu zcela vážně odpověděl s tím, že je to nesmysl, protože žádné firmy nemám. Výjimkou je společnost RSJ, kde pracuji a jsem významným akcionářem. Firma ale žádný marketingový rozpočet nemá, protože nedělá klientský byznys. Auto mám vlastní, a že bych někomu účtoval benzin, abych ukradl tisíc korun, to je úplná ubohost.

HN: Tušíte, kdo e-mail psal?

Vůbec. Ale doneslo se mi, že jsou zadané úkoly na mě něco najít. U policie a tak dále...

HN: U policie?

V řadách orgánů státní správy. Konstruují na mě různé složky a já nevím, co ještě. Dokonce začal někdo ve sněmovně šířit, že jsem agent německé tajné policie. Bavím se tím, protože vím, že na mě nemůžou nic najít. Naše firma podniká v zahraničí a s českou státní správou vůbec nepřišla do styku.

HN: Hodně lidí, a zejména politiků, rádo mluví o boji s korupcí. Ale výsledky většinou nepřináší žádné. Uvědomujete si tento cejch protikorupčního snažení?

Nové důkazy v kauze předražených jízdenek byl náš první investigativní případ, ale naše legislativní činnost je taky velmi důležitá. Věnujeme obrovské úsilí změně zákona o veřejných zakázkách. Mám dobrý pocit z toho, jak se věc vyvíjí, a těžko mi může někdo říct, že nic neděláme.

HN: Korupci jako téma si zvolil podnikatel a vbrzku také asi politik Andrej Babiš. Na vaši iniciativu se odkazuje a mluvil i o případném spojení sil. Co říkáte tomu, že vám podává ruku vlivný šéf Agrofertu?

Vyjádřil jsem jeho aktivitu podporu. Jsme jedině rádi, když se víc lidí snaží pomáhat na různých frontách. A já věřím, že pan Babiš to dělá s férovým úmyslem. Moje podpora ale rozhodně neplatí pro žádnou politickou stranu.

HN: Je pro vás Andrej Babiš důvěryhodným partnerem?

Kdybych chtěl prosazovat, že aktivní lidi můžou být jen ti s bezúhonnou minulostí, tak bychom ničeho nedosáhli. Ve správě fondu takové lidi máme, ale těch je obecně málo. Drtivá většina lidí, která v Česku uspěla v byznysu, má nějaký škraloup. U nás se to ani bez něj dělat nedá.

HN: Je v Praze oproti jiným městům víc závažné korupce?

V absolutních číslech rozhodně. Ale i v relativních. Čím větší město, tím líp se krade. Na vesnici se všichni znají, tam je to těžší. Když starosta něco ukradne, lidi se naštvou.

HN: Jak si metropole stojí v porovnání s podobnými městy v Evropě?

Sleduju, jaká je situace jinde, a jsme na tom špatně.

HN: Kolik času vám práce ve fondu zabere?

Drtivou většinu, bohužel. Musel jsem kvůli tomu omezit aktivity v podnikání a je to trochu problém.

HN: Může nastat chvíle, kdy si řeknete, že máte hotovo, a protikorupční fond někomu předáte?

To moc nejde. Vytvořil jsem něco, za co mám obrovskou odpovědnost. Je nutné změnit politický systém, není možné, aby lidé volili strany, musí vybírat jednotlivce. Nechci, aby tady fungoval systém nadvlády politických stran, které jsou motorem toho kradení.

Karel Janeček

V březnu tohoto roku založil miliardář Karel Janeček Nadační fond proti korupci, který chce poukazovat na rozkrývání závažných případů korupce, připravovat příslušnou legislativu a oceňovat lidi, kteří na problematice věci upozorní. Karel Janeček se narodil v roce 1973, je vystudovaným matematikem. Před šestnácti lety založil firmu RSJ, která obchoduje na zahraničních finančních trzích s cennými papíry. Ze zisků společnosti dotuje i aktivity svého fondu. V jeho správní radě sedí například s podnikatelem Stanislavem Bernardem, ekonomem Tomášem Sedláčkem či hercem Janem Krausem.